

Müzik Öğretmeni Adaylarının Okul Deneyimi II Uygulama Dersine İlişkin Tutumları

Sena Gürşen Otacıoğlu*

Özet

Yapılan bu araştırmanın temel amacı, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında "Okul Deneyimi II" uygulamasına katılan öğretmen adaylarının bu ders ile ilgili tutumlarını ortaya koymaktır. Araştırmada ayrıca "Okul Deneyimi II dersi tutum ölçeği"nden alınan puanların bazı değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırma, 2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Müzik Öğretmenliği Okul Deneyimi II uygulamasına katılan öğrenciler (N=35) üzerinde yapılmıştır. Araştırmadaki veriler, araştırmacının hazırladığı "Kişisel bilgi formu" ile öğretmen adaylarının "Okul Deneyimi II Dersi" ile ilgili düşüncelerini öğrenmek amacı ile hazırlanmış olan "Okul Deneyimi II Tutum ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programı ile yüzdelik frekans, Kruskal Wallis ve Mann W. U testleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin "Okul Deneyimi II" dersine ilişkin tutum düzeyleri ile bazı değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır ($p < .05$).

Anahtar Sözcükler: Okul Deneyimi II, Müzik Öğretmeni adayları, Tutum

Attitudes of Music Teacher Candidates Towards School Experience II

Abstract

The ultimate aim of this study is to determine the attitudes of teacher candidates, who participated in School Experience II application in Music Education Departments of Faculties of Education, towards this course. It was also investigated in the study whether the scores obtained from the "School Experience II Course Attitude Scale" differ significantly according to several variables. The research was carried out on those students (N=35) who participated in the Music Teaching School Experience II application at Marmara University Atatürk Faculty of Education in the Academic Year 2007-2008. The research data have been collected by using the "Personal Information Form" prepared by the researcher and the "School Experience II Attitude Scale" prepared to find out teacher candidates' opinions on the "School Experience II Course". The collected data have been analyzed by employing percentage frequency, Kruskal Wallis and Mann W. U tests through SPSS software. It was determined after the research that there exist significant differences between students' attitude levels towards the "School Experience II" course and several variables ($p < .05$).

Key Words: School Experience II, Music Teachers Candidates, Attitude

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul.
eposta: asgursen@marmara.edu.tr, senagursen@hotmail.com

Giriş

Öğretmenlik mesleğinin öğretilmesi bir dizi karmaşık davranışları, yeterli ve beceri düzeyi yüksek eğitimciler ile öğretmen adaylarını gerektirmektedir. Yalnızca öğretmen adayları göz önüne alınırsa, söz konusu bu süreç, "bilimsel bir bilgi temeli oluşturmayı, bilişte ve davranışta değişimleri ve kişilerarası iletişim becerileri kadar duyuşsal yönleri de kapsar" (Topkaya ve Yalın, 2005).

Günümüzde öğretmenin en temel fonksiyonlarından biri de öğrencilere rehberlik etmek ve onları etkin kılarak davranış değişikliğini kazandırmaktır. Bu açıdan bakıldığında öğretmenin, çağın gereklerine cevap verebilecek nitelikte ve çok yönlü olarak yetiştirilmesi gereklidir. Öğretmenlik uygulaması etkinlikleri, öğrencilerin hizmet öncesi programda kazanmış oldukları bilgileri, uygulamaya dönüştürme boyutu ile ilgilidir (Özkan, Albayrak ve Berber, 2005).

Eğitim kurumlarının çağdaş niteliklerle donanmış bireyleri yetiştirebilmeleri yeterli sayıda ve nitelikte öğretmene sahip olmalarını gerektirir. Aksi durumda, toplumun gereksinim duyduğu insan gücü bilgi çağının gerektirdiği özelliklere sahip olarak yetiştirilemez. Eğitim programlarını uygulayarak ve geliştirilmesine katkı getirerek eğitim amaçlarını gerçekleştirmeye çalışan öğretmenler, sistemin işleyişinde önemli bir yere sahiptir. Öğretmen, bir meslek adamı olarak insan davranışlarını oluşturmada görevi olağanüstü güç ve karmaşık olan bir uzmandır (Alkan, 2000). Öğretmenlik davranış mühendisliği olarak görülür (Sönmez, 2000). Kavcar'a göre (1999), öğretmenlik mesleğinin önemi ve değeri; öğretmenin, eğitim sisteminin en kritik ögesi olmasından kaynaklanmaktadır. Bir eğitim sisteminin başarısı, o sistemi işletip uygulayacak olan öğretmenlerin ve diğer personelin niteliklerine bağlıdır. Hiçbir model, o modeli işletecek personelin niteliği üzerinde hizmet üretemez. Bu nedenle bir okul ancak öğretmenleri kadar iyidir, denebilir (Özkan ve ark.2005).

Türkiye'de öğretmen yetiştirme görevi 1981 yılında yayımlanan 2547 sayılı yasayla Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) çatısı altında toplanan üniversitelere 1982 yılında aktarılmıştır. Bugüne dek öğretmen yetiştiren kurumların

yapılanmaları çeşitli dalgalanmalarla sürmüştür (Küçükahmet ve diğerleri, 2000). Eğitim Fakültelerinde, YÖK/Dünya Bankası, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Geliştirme çerçevesinde, yerli ve yabancı uzmanların rehberliğinde 1994-1997 yılları arasında çalışmalar yapılmıştır (Günçer, 1999). Bu çalışmalar doğrultusunda, eğitim fakültelerinde yeniden yapılanma sürecine girilmiştir.

Yeniden yapılanma süreci, eğitim fakültelerinin program ve yapılarında yeni düzenlemeler getirmiştir. Bu düzenlemelerden birisi de öğretmen adaylarının, kuramsal bilgi ve becerilerini okullarda daha fazla uygulamaya koyabilmelerini, öğretmenlik mesleğini her yönüyle daha iyi tanımalarını ve mesleğe hazırlanmalarını sağlamaya yöneliktir. "Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge" ile; öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını, öğrenim süresince kazandıkları; genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarını gerçek bir eğitim öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliliği kazanmalarını sağlayacak uygulama çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir (MEB, 1998: 1).

Pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de öğretmenlik eğitiminin bilgi kazandırma ve uygulama olmak üzere iki temel yönü vardır. Bunlardan birinin diğerine tercih edilmesi mümkün değildir (Kıncal, 2004; Aykaç, 2004). Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sisteminin program boyutu incelendiğinde dikkati çeken en önemli yönlerden biri, öğretmenlik uygulamalarına önceki programlara göre daha çok ağırlık verilmesidir (Yeşil ve Çalışkan, 2006).

Okul deneyimi, öğretmenlik mesleğini oluşturan birçok görevi öğretmen adaylarına tanıtmaya amaçlı güden planlı gözlem ve etkinliklerden oluşmakta, öğretmen adayına okul yaşamını ve öğretimini tanıtmaktadır (Koç, Sabri ve diğerleri, 1998). Okul Deneyimi Uygulamasının amacına ilişkin Sands ve diğerlerinin (1997, 3-17), şu saptamaları vardır: (1) öğretmen adaylarında, eğitim

gördükleri düzeyde öğretmenlik ve değerlendirme yapmak için gereken mesleki yeterliliği oluşturmak, (2) öğrencilerin yaş, yetenek, özel ihtiyaç ve geçmiş birikimlerine öğretmenliklerini etkili bir şekilde uyarlayabilmeleri için öğretmen adaylarını hazırlamak, (3) etkili bir okul ortamına katkıda bulunacak anlayış ve tutumlara sahip profesyonel birer öğretmen olabilmeleri için öğretmen adaylarını hazırlamak. Okul Deneyimi dersi kapsamındaki etkinlikleri ise; (1) öğretmenlerin ve öğrencilerin gözlenmesi, (2) öğretmenlik becerilerinin deneyerek geliştirilmesi ve (3) yönetim ve okulla ilgili genel konular olmak üzere, üç grupta toplamaktadırlar.

Eğitim fakültelerinde verilen lisans eğitiminin son yılında iki dönem olarak yürütülen Okul Deneyimi uygulaması, hizmet öncesindeki öğretmen adaylarına hizmet süresince gerekli olan bilgi, beceri ve tutumlar kazandırmada katkı sağlayan bir uygulamadır. Okul Deneyimi II'nin içeriği daha çok öğretmenlik mesleği hakkında gözlem yapma ve gözlemlerin raporlaştırılması ile ilgilidir. Millî Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi kapsamında hazırlanan Fakülte-Okul İşbirliği kitapçığı incelendiğinde, Okul Deneyimi-II ile ilgili de 13 etkinlik olduğu görülmektedir. Adı geçen kitapçıkta Okul Deneyimi-II derslerinde yer alan etkinliklerde öğretmen adaylarının neler yapacakları ayrıntılı olarak ele alınmıştır (Alakuş, Oral ve Mercin, 2005).

Şüphesiz, yeni nesil öğretmenlerin iyi yetişmesi, uygulama öğretmenlerinin nitelikli hizmet verebilmesi ile yakından ilgilidir. Eğitimin çok faktörlü, karmaşık bir olgu olduğu düşünülürse, "nitelik" kavramının içeriğinin tam olarak doldurulması çok güç gibi görünmektedir. Dolayısıyla, "nitelikli uygulama öğretmenliği" olgusunu da etkileyen birçok değişkenden söz etmek mümkündür. Ancak, bu değişkenlerden en belirleyici olanları, uygulama öğretmenin bilgi ve anlayışının yanı sıra mesleki becerileri ile tutum ve değerleridir. Tutumlar ise, bireyler ve gruplar arası etkileşiminde sözü edilen diğer parametrelerden belki de en temel olanıdır (Topkaya ve Yalın, 2005).

Eren'e (2001) göre tutum, bireyin kendi dünyasının (iç âleminin) bir yönü ile ilgili

olarak, belirli değer yargılarına ve inançlarına bağlı olarak ortaya çıkan coşku ve tanıma süreçleridir. Tutumlar dayandıkları inanç ve değer yargıları devam ettikçe, devamlılıklarını sürdürürler. Canakay'ın (2006) Philips'den aktardığına göre tutumlar, bir etkinlik için hazır bulunuşluk koşuludur. Tutumlar, bireyin zihninde bulunmakta, birçok düşünce ve davranışa temel oluşturmaktadır. Erdem ve Anılan (1999) tutumları değiştirmenin güç olduğunu fakat sistemli bir yaklaşımla değiştirilebileceğini belirtmektedir.

Böylesi bir kavramlaştırmanın da ortaya koyduğu üzere, bu karmaşık psikolojik yapıyı ölçmek pek çok açıdan temel bir gereksinimdir. Özellikle, öğretmen eğitimi göz önüne alındığında, yukarıda da ifade edilmeye çalışıldığı gibi, ilgili tüm tarafların okul deneyimleri ve uygulamasından olumlu ve amacını gerçekleştirmiş bir deneyimle ayrılması bu görevi anlamayı, detaylı planlamayı ve hazırlığı, bu süreçlerin dikkatli bir şekilde izlenmesini, gözlemlenmesini ve doğru bir şekilde değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bu çok yönlü ve pek çok tarafı bir araya getiren sorumlulukta, uygulama okullarında bulunan uygulama öğretmenlerine "nitelikli" hizmet sunmada önemli görevler düşmektedir. (Brooks ve Sikes, 1997).

Tanrıoğen'in (1997) Medved, Schackmuth, Weaver ve Holdaway gibi araştırmacıların yaptıkları araştırma sonuçlarından aktardığına göre, öğretmenlerin mesleklerine ilişkin tutumlarının olumlu olması iş doyumunu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Özetle, tutumlar bireyin duygu, düşünce ve davranışlarını etkilemektedir. Buna göre, hangi branş olursa olsun, öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumları, öğretmenlik mesleğini daha severek yerine getirmelerinde ve daha başarılı olmalarında önem taşımaktadır (Sağlam, 2008:61).

Sağlam (2008) müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesine yönelik yaptığı çalışmasında, çocuklarımızın ve gençlerimizin içinde yaşadığımız çağa ayak uydurabilmeleri için özgüveni yüksek, kendini ifade edebilen, üretken, yapıcı ve yaratıcı bireyler olarak yetiştirilmesi gerektiğini ve müziğin de bireylerin her yönüyle sağlıklı

yetiştirilmesinde önemli bir araç olduğu üzerinde durmuştur. Ayrıca müziğin bireylerin ve toplumların gelişmesindeki değerinin anlaşılabilmesinin öğretmenliği severek ve isteyerek yapan öğretmenlerle mümkün olabileceğini belirtmiştir. Bu nedenle müzik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının bilinmesi, bunların olumlu yönde geliştirilebilmesi açısından önemli görülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda, uygulamaya giden müzik öğretmeni adaylarının Okul Deneyimi II dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesinin, uygulanan bu dersin verimli ve amacına uygun olarak yerine getirilmesine katkı sağlayacağı düşünülerek aşağıda maddelenen soruya araştırmanın amaçları kapsamında cevaplar aranmıştır:

1. Okul Deneyimi II uygulamasına katılan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretmen adaylarının "Okul Deneyimi II dersi tutum" puanları;
 - (a) Cinsiyet,
 - (b) Yaş,
 - (c) Bireysel çalgı,
 - (d) Mezun olunan lise türü,
 - (e) Akademik başarı algısı,
 - (f) Bölüm programını isteyerek seçme ya da seçmeme durumlarına göre farklılaşmakta mıdır? şeklinde sorulan sorulara cevaplar aranmıştır.

Yöntem

Bu araştırma, Marmara Üniversitesi GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olup, Okul Deneyimi II uygulamasına katılan öğretmen adaylarının Okul Deneyimi II uygulama dersine ilişkin tutum düzeylerinin saptanması amacı ile yapılmış, betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın verileri Şubat 2008 tarihinde toplanmıştır.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Marmara Üniversitesi GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2007-2008 eğitim öğretim yılında öğrenim gören toplam 35 müzik öğretmeni

adayı oluşturmaktadır. Tesadüfi (random) örnekleme yolu ile seçilen gruptaki büyük çoğunluğu ise; bayan (N=24), 18-22 yaş arası (N=20) ve Güzel Sanatlar Lise'lerinden (N=22) mezun olan son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Ayrıca çalışma grubunun tamamı 2007-2008 eğitim öğretim yılında Okul Deneyimi II uygulamasına katılmıştır.

Veri toplama araçları

Kişisel Bilgi Formu: Demografik özelliklerle ilgili bilgi toplamak üzere araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu formda, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının kişisel özellikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla toplam 10 soru hazırlanmıştır. Araştırmada, amaçlara uygun olarak seçilen sorular kullanılmıştır.

Okul Deneyimi II Dersi Tutum Ölçeği: Bu ölçek, Emir'in 2001 yılında sosyal bilgiler dersi için geliştirdiği ölçeğin araştırmacı tarafından "Okul deneyimi II" dersine uyarlanması ile hazırlanan tutum ölçeğinden elde edilmiştir. 5'li likert tipinde olan tutum ölçeğinin, faktör analizi yapılmış ve tek faktör yüküne göre faktör yükü .30'un üzerinde olan 28 madde seçilmiş ve seçilen bu maddelerden oluşan ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .82 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin toplanması

Araştırmada sırasıyla kullanılan "Kişisel Bilgi Formu" ve "Okul Deneyimi II dersi tutum" ölçeği Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 4. sınıf öğrencilerinden toplam 35 kişiye uygulanmıştır.

Verilerin analizi

Araştırma verileri birkaç aşamada toplanmıştır. Önce araştırmanın amaçlarına uygun olarak belirtilen ilişkisel çözümlenmeler gerçekleştirilmiştir. Verilerin istatistiksel çözümlenmeleri, bilgisayar ortamında SPSS paket programının 13.0 versiyonu ile sınılanmıştır (manidarlık .05 ve .01 olarak sınılanmıştır). Daha sonra çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin Okul Deneyimi II uygulama dersi tutum ölçeğinden aldıkları genel puanlarının bazı değişkenlere göre fark edip etmediği belirlenirken, gruplar içerisinde normal dağılım özelliği göstermeyen gruplar için non-parametrik teknikler (Kruskal Wallis-H ve M. W. U) kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 1’de araştırmaya katılan son sınıf öğrencilerinin tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalamaları görülmektedir. Tablodaki minimum değerleri ortalamalar içindeki en düşük değerken, maksimum değerleri ortalamalar içindeki en yüksek değerdir. Buna göre öğrencilerin toplam ölçek puan ortalamaları açısından çok büyük farklar görülmemektedir.

Alt problem ile ilgili bulgular: Okul Deneyimi II uygulamasına katılan, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Okul Deneyimi II dersi tutum” puanları; (a) Cinsiyet, (b) Yaş, (c) Bireysel çalgı, (d) Mezun olunan lise türü, (e) Akademik başarı algısı, (f) Bölüm programını isteyerek seçme ya da seçmeme durumlarına göre farklılaşmakta mıdır? şeklinde sorulan soruya verilen cevap doğrultusunda, araştırma ile ilgili bulgular ve sonuçlar aşağıda

Tablo 1. Müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi II dersi tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalamaları (N=35)

Sınıf	n	Min.	Max.	\bar{x}	ss
4	35	3.19	3.43	3.143	.26165

tablolaştırılarak açıklanmıştır:

Araştırmada elde edilen bu veriler parametrik şartları yerine getiremediğinden, belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere ikili karşılaştırmalarda tercih edilen Mann W. U testi uygulanmıştır. Tablo 2 incelendiğinde,

araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve yaşlarına göre ölçek değerlerine bakıldığında; istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>.05$). Sonuç olarak öğrencilerin cinsiyet ve yaş durumları onların derse karşı olan tutumlarında bir etki yaratmamaktadır.

Tablo 2. Öğrencilerin “Okul Deneyimi II Dersi Tutum Ölçeği” puanlarının “Cinsiyet” ve “Yaş” değişkenleri açısından farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Mann W. U Testi sonuçları (N=35)

Cins.	n	\bar{x}	ss	Mwu	p
Bayan	24	3.43	.239	436.00	.432
Erkek	11	2.32	.248		
Yaş	n	\bar{x}	ss	Mwu	p
18-22	20	3.74	.324	728.00	.213
23 +	15	2.68	.212		

Tablo 3’de, belirlenen anlamlı farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere nonparametrik bir teknik olan Kruskal Wallis H analizi kullanılmıştır. Tablo 3’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan öğrencilerin tutum ölçek puanlarının, çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen analiz sonucunda; “bireysel çalgı ve mezun olunan lise türü” durumları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmazken

($p>.05$), “akademik başarı algısı ve bölüm programını isteyerek seçme ya da seçmeme” değişkenlerine göre grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($p<.05$). Bu işlemin ardından Kruskal Wallis sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere ikili karşılaştırmalarda tercih edilen Mann Whitney U uygulanmıştır. Analizlerin sonucunda, araştırmaya katılanların “akademik başarı algısı” durumunda söz konusu farklılığın

“başarılı” ile “orta düzey” seçeneklerini işaretleyen gruplar arasında, kendini akademik olarak “başarılı” ($\bar{x}=3.22$) gören öğrenci grubunun lehine gerçekleştiği belirlenmiştir.

Aynı işlemler “bölüm programında isteklilik” durumunda programı isteyerek seçen grubun lehine gerçekleşmiştir ($\bar{x}=2.25$).

Tablo 3. Öğrencilerin “Okul Deneyimi II Dersi Tutum Ölçeği” puanlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H Sonuçları (N=35)

Bireysel	n	\bar{x}	ss	KW	p
Yaylı	15	3.19	.228	2.675	.254
Nefesli	13	2.17	.221		
Diğer	7	2.11	.245		
M.Lise	n	\bar{x}	ss	KW	p
G.S.L	22	2.37	.213	3.129	.156
Normal	9	2.89	.267		
Diğer	4	2.21	.365		
Başarı	n	\bar{x}	ss	KW	p
Algısı					
Başarılı	14	3.22	.233	3.564	.028*
Orta D.	12	2.34	.292		
Başarısız	9	2.12	.267		
İstek D.	n	\bar{x}	ss	KW	p
Evet	28	2.25	.345	5.283	.045*
Hayır	7	2.12	.244		

p<.05

Tartışma

Çağımız bilgi toplumunun insanını yetiştirecek olan öğretmen adaylarını eğiten ve kılavuzlayan öğretmen eğitimcilerinin önünde yüklü bir gündem bulunduğu açıktır. Hızla değişen dünya ve şartlar göz önüne alınacak olursa, bu gelişimin öncü gücü olan öğretmenlerin eğitilmesi ile ilgili iyileştirme-geliştirme isteği ve gerekliliği şüphesiz hep var olacak bir gerçekliktir. Bu bağlamda, öğretmen eğitimi için var olan tüm kaynakların en iyi nasıl kullanılabilceği ortaya konmalıdır. İlgili tarafların sahip olmaları gereken nitelikler bakımından tanım ve tariflerinin yapılması ve bunlardan hareketle bu niteliklerin nesnel olarak ölçülebilir hale getirilebilmesi son derece önem taşımaktadır (Topkaya ve Yalın, 2005)

Yapılan bu araştırmada da, müzik öğretmeni aday öğrencilerinin “Okul Deneyimi II” uygulama dersine ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Toprakçı (2003) tarafından yapılan bir araştırmada, öğretmen adaylarının Okul Deneyimi-II uygulamasında yer alan etkinlikleri ne derecede benimsedikleri incelenmiştir. Araştırmacı bu amaçla, uygulama öncesi ve sonrasında öğretmen adaylarının Okul Deneyimi-II dersinde yer alan etkinliklere yönelik tutumlarında bir değişikliğin olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmada, öğretmen adaylarının, Okul Deneyimi-II dersine ilişkin ön ve son tutum puanlarının ortalaması arasında gözlenen fark anlamlı bulunmamıştır. Ancak son uygulamaya ilişkin ortalama puanların daha düşük olduğu görülmüştür. Araştırmanın bulgularına göre, öğretmen adaylarının Okul Deneyimi-II uygulamasına katıldıktan sonra tutumlarında olumsuz yönde bir değişme olduğu saptanmıştır (Alakuş, Oral ve Mercin, 2005). Bu araştırma sonucu dikkate alındığında, öğretmen adaylarının bu uygulama dersine ilişkin genel tutumlarının farklı değişkenlere göre incelenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Eldeki araştırma, bu

düşünceyi destekler niteliktedir.

Yapılan araştırmada araştırmaya katılan müzik öğretmen adaylarının cinsiyet ve yaşlarına göre tutum ölçek değerlerine bakıldığında; istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Bunun sonucunda öğrencilerin cinsiyet ve yaş durumlarının onların derse karşı olan tutumlarında bir etki yaratmadığı görülmektedir. Bu araştırma sonucunun aksine Sağlam (2008), konu ile ilgili yaptığı bir çalışmada elde ettiği veriler doğrultusunda kız öğrencilerin ($x = 4.41$) öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının erkek öğrencilere ($x = 4.02$) oranla daha olumlu olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tutum ölçek puanlarının, çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen analiz sonucunda ise "bireysel çalgı ve mezun olunan lise türü" durumları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Yapılan benzer bir çalışmada ise (Sağlam, 2008) Güzel Sanatlar'dan mezun olan öğrencilerin ($x = 4.30$) diğer (genel ve diğer meslek liselerinden) liselerden mezun olan öğrencilere ($x = 4.17$) kıyasla müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmektedir.

Araştırmadaki çalışma grubunun "bölüm programını isteyerek seçme ya da seçmeme"

değişkenine göre grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Sonuç olarak müzik eğitimi programına isteyerek katılmanın, öğretmen adaylarının derse karşı olan tutumlarında önemli bir etki yarattığı fikri ileri sürülebilmektedir. Konu ile ilgili yapılan farklı çalışmalarda, öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının mesleği tercih nedenine göre değişip değişmediğine ilişkin olarak yapılan analizler sonucunda grupların görüşleri arasında anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Oral (2004) yaptığı bir araştırmasında da, mesleği sevdiği için tercih eden öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu ileri sürmüştür. Eldeki araştırma bulgusu bu sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonuçları ve ilgili literatür doğrultusunda, öğretmenlik uygulamalarına yönelik bilimsel araştırmaların daha geniş örneklem grupları ile özellikle deneysel (uygulama öncesi ve sonrası) olarak yapılması önerilebilir.

Eldeki araştırmada, Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerinin "Okul Deneyimi II" uygulama dersi ile ilgili tutumlarını yordayıcı faktörler incelenmiştir. İleride yapılacak olan çalışmalar Eğitim Fakültelerinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarını kapsayacak şekilde yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, M. ve Demirtaş, H. (2006). Öğretmen adaylarının okul deneyimi II dersine ilişkin görüşleri (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 3- 21.
- Alakuş, A., Oral, B. ve Mercin, L. (2005). Güzel sanatlar eğitimi bölümü öğretmen adaylarının okul deneyimi-II uygulamasına ilişkin algıları, *Milli Eğitim Dergisi*, 33, 168.
- Alkan, C. (2000). *Meslek ve öğretmenlik mesleği öğretmenlik mesleğine giriş*. V. Sönmez (Ed) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aykaç, N. (2004). Türkiye'de ve bazı ülkelerde öğretmen yetiştirme uygulamaları (Türkiye, İsviçre, Almanya, ABD ve Japonya Örneği), *Çağdaş Eğitim*, 308, 34-43.
- Brooks, V. ve Sikes, P. (1997). *The good mentor guide* Bristol: OUP.
- Canakay U, E. (2006). Müzik Teorisi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, PAÜ Eğitim Fakültesi, Denizli: 26-28 Nisan.
- Emir, S. (2001). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yaratıcı Düşünmenin Erişime ve Kalıcılığa Etkisi*, Yayınlanmamış

- Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erdem, A.R. ve Anılan, H. (1999). PAÜ Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *PAÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7.
- Eren, E. (2001). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayım ve Dağıtım.
- Günçer, B. (1999). *Sunu: Aday öğretmen kılavuzu*. Ankara: YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi Kitapları.
- Kavcar, C. (1999). *Nitelikli öğretmen sorunu, 21.yy'ın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Sempozyumu*. Tekişik Yayıncılık, Ankara.
- Kıncal, R.Y. (2004). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Koç, Sabri ve diğerleri (1998). *Okul fakülte işbirliği*. Ankara: YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Yetiştirme
- Küçükahmet, L. ve diğerleri. (2000). *Türkiye'de öğretmenlik mesleği kazandırmanın tarihi gelişimi öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB. (1998). *Öğretmen Adaylarının Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge*. Ankara: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müd.
- Oral, B. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. Eğitim Araştırmaları. Ankara: Anı Yayıncılık. 15: 88-98.
- Özkan, H., Albayrak, M. ve Berber, K. (2005). Öğretmen adaylarının ilköğretim okullarında yaptıkları öğretmenlik uygulamasının yetiştirmelerindeki rolü, *Millî Eğitim Dergisi*, 33, 168.
- Sağlam, A. (2008). Müzik bölümü öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 59-69
- Sands, Margaret ve diğerleri (1997). *Okullarda uygulama çalışmaları*, Ankara: YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Yetiştirme.
- Sönmez, V. (2000). *Eğitimin tarihsel temelleri öğretmenlik mesleğine giriş*. Editör: Veysel Sönmez. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tanrıoğen, A. (1997). Buca Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *PAÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3.
- Topkaya, E. ve Yalın, M.(2005). Uygulama öğretmenliğine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi, *Çanakkale On Sekiz Mart Üni. Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 2, 14-24.
- Toprakçı, E. (2003). Okul deneyimi-II dersinin teori ve pratiği, *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10, 146-152.
- Yeşil, R. ve Çalışkan, N. (2006). Okul Deneyimi I dersinden öğrencilerin beklentileri ve bu beklentilerin karşılanma düzeyi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1, 55-72.

Summary

Introduction

Today, one of the most important functions of a teacher is to guide students and change their attitudes by making them active. In this sense, teachers should be trained to meet the requirements of this age and to be versatile. Teaching activities pertain to students' abilities to convert the knowledge they obtained in the pre-service period into practice (Özkan, Albayrak and Berber, 2005).

As is the case in many other countries, teacher training in Turkey has two main aspects: information giving and practice. It is not possible to prefer one of them over the other (Kıncal, 2004; Aykaç, 2004). One of the most noteworthy aspects of the program dimension of the current teacher training system in Turkey is that teaching practices are more emphasized than they have ever been (Yeşil and Çalışkan, 2006).

The School Experience application, which is carried out in the two semesters of the last year of undergraduate education in faculties of education, is an application that provides teacher candidates in the pre-service period with knowledge, skills and attitudes necessary in the professional life. The content of School Experience II is mostly related to making observations about teaching profession and reporting these observations (Alakuş, Oral and Mercin, 2005).

Certainly, emergence of a well-trained new generation of teachers closely depends on practice teachers' ability to provide services of high quality. Given the fact that education is a multidimensional and complex phenomenon, it seems very difficult to fully identify the content of the concept of "quality". Therefore, it is possible to argue that there exist numerous variables affecting the phenomenon of "quality practice teaching". However, the most significant of these variables are the practice teacher's knowledge, understanding, professional skills, attitudes and values. Attitudes, on the other hand, are probably the most essential among the other parameters mentioned in the interactions between individuals and groups (Topkaya and Yalın, 2005).

According to the findings of Tanrıöğen (1997) Medved, Schackmuth, Weaver and Holdaway (1978), positive attitudes of teachers towards their jobs have important influence on job satisfaction. In sum, attitudes affect individuals' feelings, thoughts and behaviors. Therefore, regardless of their specialties, teachers' attitudes towards their jobs are important for them to more voluntarily perform their jobs and to be more successful.

Methodology

The working group of the research consists of a total of 35 music teacher candidates enrolled in Marmara University Faculty of Education Music Education Program in the 2007-2008 academic term. Research data were collected by using the "Personal Information Form" and the "School Experience II Attitude Scale", prepared by the researcher. Firstly, relational analyses, indicated in line with the research objectives, were carried out. Statistical analyses of the data were tested through the SPSS software. Then, whether the general scores that the students who constituted the working group obtained from the School Experience II attitude scale differ according to several variables was determined, and non-parametric techniques were used for those groups that did not exhibit normal distribution.

Findings

It was concluded through the findings obtained from the research that the teacher candidates' genders and ages did not have any influence on their attitudes towards the course, and that statistically significant differences existed between group's scores of the variables of "academic achievement belief" and "voluntary or involuntary selection of the program". In addition, no significant difference was found between the scores and attitude values of the variables of gender, age, individual instrument and graduated high school type.

Discussion

No statistically significant difference was found between the participant music teacher candidates' attitude scale scores according

to their genders and ages. This implies that students' genders and ages do not have impact on their attitudes towards the course. By contrast with this finding, Sağlam (2008) has determined that female students ($x = 4.41$) had more positive attitudes towards teaching profession than male students ($x = 4.02$).

The difference between the group averages of the working group according to the variable of "voluntary or involuntary selection of the program" was found to be significant. Thus, it can be argued that voluntary participation in the music education program has an important impact on teacher candidates' attitudes towards the course. After the analyses performed in various studies on the subject

to determine whether students' attitudes towards teaching profession differ according to the motivation of choosing the profession, significant differences have been observed between groups' opinions. Oral (2004) has argued that attitudes of those students who had willingly chosen the teaching job were more positive. These findings are similar to the findings of the current research.

By considering the research findings and the relevant literature, it can be suggested that scientific researches on teaching practices should be carried out with larger samples and especially with experimental approaches (before and after the application).